

JONG
LEREN

stichting
confessioneel
onderwijs

JL.nu

april 2016

PERSONEELSBLAD VAN STICHTING JONG LEREN

Harry-Award genomineerde
Arne Maletzky

“Ik loop graag om
een probleem heen”

Succes met passend onderwijs
“Een energieboost
voor iedereen”

ICT en mediawijsheid
Wat speelt er
binnen Jong Leren?

Langzaam maar zeker raakt onze nieuwe stichting Jong Leren ingeburgerd. Op het stafkantoor wordt de telefoon netjes opgenomen met de juiste naam. Onze collega-besturen zijn aan de naam gewend en zelfs voor de ambtenaren, leveranciers en adviseurs zijn de namen de la Salle en De Basis verleden tijd. In de scholen zijn we ook zichtbaar door de het prachtig ontworpen bord met onze kernwaarden en werkprincipes.

De eerste 100 dagen van Jong Leren zijn voorbij. In deze periode is onze strategische beleidsagenda (SBA) vastgesteld en goedgekeurd. De SBA is mede de basis voor de schoolplanontwikkeling. In deze maand zijn we hard aan het werk om de formaties te bepalen met alle verplichte, vrijwillige en talentmobiliteit. Een behoorlijke puzzel. Er is veel beleid vastgesteld door de GMR en de Raad van Toezicht. We zijn op de helft van de Google-migratie enz enz.

En... trots op het feit dat het onderwijsteam in de startblokken staat voor het onderwijs aan de vluchtelingen van de noodopvanglocatie Vijfhuizen. De kwartiermakers hebben enorm veel werk verzet en half mei zal gestart worden in het oude schoolgebouw van Op Dreef in Nieuw-Vennep.

Kortom, Jong Leren bruist! Straks in de meivakantie even gas terugnemen, de benen omhoog om de batterij opladen voor het laatste kwartaal naar de zomer. Wij wensen jullie allemaal een mooie meivakantie en veel werkplezier in de laatste fase van het schooljaar.

PAUL
SYTSKE
JOHN

Korte berichten

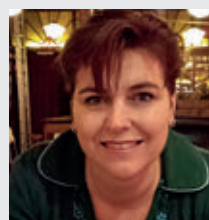
De Ark start feestelijk met Noordwijkse methode

Onlangs is De Ark in Heemstede gestart met de Noordwijkse methode.

Om de start te vieren is de school omgetoverd tot Reizend Museum. Het eerste thema waar de kinderen 10 weken aan gaan werken is namelijk kunst.

Onder toezicht van locoburgemeester Remco Ates hielden kinderen presentaties voor leerkrachten en ouders. Iedereen mocht als kunstenaar of museumdirecteur verkleed naar school komen.

Frum van Egmond die de methode heeft ontwikkeld, was ook aanwezig om extra uitleg te geven.

Karin van der Maarl-Vissers

adjunct-directeur
en leerkracht groep 8
Het Mozaïek, Nieuw-Vennep

7 vragen aan...

1. Wat was je eerste (bij)baan?

Bij Bakkerij Jongeneel. Mijn vriendin is de dochter van de bakker en op zaterdag hielp ik haar met het inpakken van kadetten.

2. Wie was je favoriete leraar en waarom?

Op de Johan Weststeijnschool en het HVC zaten meerdere leraren bij wie ik het heel goed naar mijn zin had.

Colofon

JL.nu is een uitgave van Stichting Jong Leren. **Concept en realisatie:** TextArt, Heerhugowaard. **Redactie:** Heleen Broerse, Paul Bronstring, Esther van Dokkum, Sytske Feenstra, Nadine de Keijzer, Tineke Puts, Annette Schaak, Arthur Snaauw, Ria van der Scheer en John van Veen. **Fotografie:** Marike Benschop, Esther van Dokkum, Petra Weltevreden e.a **Vormgeving:** Studio Martin Rasch, Opmeer.

Marian Timmermans

directeur van de St. Theresia, Bloemendaal

Even Appen met

Marian, je bent sinds kort kwartiermaker. Wat houdt dat in?

De afgelopen maanden hebben een kwartiermaker voor het VO en ik onderzocht wat nodig is op een school voor kinderen van asielzoekers. Daarvoor bezochten we onder meer scholen in Heumensoord en Heerhugowaard.

Wat viel jullie op?

De kinderen blijken op de opvanglocatie vaak onrustig te slapen, wat effect heeft op de schoolprestaties. Pas als ze rustig zijn en zich veilig voelen, kunnen zij tot leren komen. Ze moeten ons leren vertrouwen. Een uitdaging als je elkaars taal niet spreekt! Ik werd hiervoor gevraagd, een hele eer. Het is een prachtige opdracht om deze kinderen een kans te bieden.

Wat vraagt deze functie van jou?

Zeker 10 uur per week ben ik ermee bezig. Leerkrachten van de St. Theresia nemen een aantal taken over en vanaf 1 april vervangt Jeannette Kemp mij twee dagen.

Wanneer is deze school een feit?

De Noodopvang in de Haarlemmermeer start in mei. De school zo spoedig mogelijk daarna. Op dit moment bereiden tien enthousiaste leerkrachten van Jong Leren zich voor.

Lisettes
web/apptip

<https://www.mediawijsheid.nl>

Lisette Neijzen is ICT-medewerker bij Stichting Jong Leren. Op deze plek in JL.nu geeft zij iedere keer een interessante of leerzame web- of apptip.

Mediawijsheid.nl wijst je de weg binnen het onderwerp mediawijsheid.

Op deze website krijg je informatie over veilig en slim gebruik van (digitale) media. Er wordt o.a. getoond bij welke organisaties je terecht kunt voor meer informatie en/of hulp. Deze website is een initiatief van Mediawijzer.net en is bedoeld voor alle Nederlanders. Echt een voor je favorieten!

3. Van welke sociale media maak je gebruik (of waarom niet)?

Ik gebruik Facebook en Pinterest. Op Pinterest zoek ik vaak leuke creatieve lesideeën voor school, maar ook heerlijke gerechten om te koken.

4. Waar mogen we jou voor wakker maken?

Als er iets ernstigs is met mijn familie of vrienden, of voor lekker even eten of een paar dagen weg.

5. Waar haal jij inspiratie vandaan?

Uit de kinderen. Het werken met pre-

pubers vind ik een uitdaging. De openheid die ze hebben, dat vind ik ontzettend mooi.

6. Welke onderwijsinnovatie verrast jou?

Hoe snel kinderen en leerkrachten gewend zijn aan het werken met een digibord en Chromebooks.

7. Wat weten veel mensen niet van jou?

Dat ik er in het zomerseizoen iedere week met mijn man en ons VW-busje op uit trek, lekker simpel kamperen, fietsen, wandelen, eten en relaxen.

Arne Maletzky: “Ik loop graag een rondje om een probleem heen.”

Toen hij hoorde dat hij was genomineerd voor de Harry-award, had hij even geen idee waar het om ging. Na uitleg voelde hij zich toch een beetje vereerd. Arne Maletzky bekijkt problemen graag van verschillende kanten, om vervolgens een oplossing te vinden waar iedereen iets mee kan. Een mooie eigenschap. “En eigenlijk is dat wel apart, want zelf vind ik het heel normaal wat ik doe.”

Zie jij jezelf ook als ‘dwarsdenker’?

“Ik voel me wel een vreemde eend in de bijt. Ik loop altijd graag een rondje om een probleem heen. Ik neem niets voor lief. De Engelsen hebben daar een mooie uitdrukking voor: don’t take anything for granted. Want als we doen wat we altijd deden, dan liepen we nu nog in een berenvel te jagen. Ik zoek graag naar nieuwe dingen. Mijn liefde voor gadgets is daar ook een voorbeeld van. Ik ontdek graag, probeer nieuwe dingen uit.”

Speelt je achtergrond daarbij een rol?

“Ik ben van origine werktuigbouwkundige en ben daarna de automatisering ingerold. Pas later ben ik in het onderwijs terecht gekomen. Ik denk dat dat er wel aan heeft bijgedragen dat ik anders naar de dingen kijk. Zo kun je plusklaskinderen leren programmeren. Maar je kunt ze ook leren hoe je een drone kunt programmeren. Dat vinden ze nóg leuker. Ik stop niet bij ‘leuk’, maar geef er graag een draai aan: wat kun je ermee, wat doe je ermee en wat kunnen we verder nog ontdekken?”

Op welke onderwijsprestatie ben je trots?

“Vorig jaar hebben we met het hele team de missie en visie opnieuw op papier gezet. Samen met een collega die met haar pedagogische blik kijkt, heb ik geholpen nieuwe werkvormen te ontwikkelen om tot die gezamenlijke missie en visie te komen. We zijn in kleine groepjes gaan associëren op bepaalde woorden die we belangrijk vonden. In kleine groepjes heeft iedereen een stem. Ik vind het dan leuk om een heel vreemde associatie in de groep te gooien, omdat het bij andere mensen weer nieuwe ideeën oplevert. Mijn passie voor improvisatietheater kwam bij die sessies uitstekend van pas.”

Heb je tips voor collega’s die het lastig vinden hun ideeën te uiten?

“Ja, wees niet bang. Als je een idee hebt, breng het naar buiten. Andere mensen kunnen erop inhaken, je kunt het samen van verschillende kanten bekijken. Niets is fout, het is hooguit weer iets nieuws waarop je kunt voortborduren. En nieuwe inzichten zijn altijd goed voor het onderwijs.”

Waarom genomineerd?

“Arne is een ICT’er en leerkracht op ’t Venne en denkt, ook vanuit zijn acteerachtergrond, vaak buiten de bestaande structuren. Hij stelt altijd vragen.”

Tweedaagse fusie-bijeen- komst St. Jozef en Halverwege

“We willen bouwen aan een nieuwe school met een sterk concept”

Vlak voor de zomervakantie is de fusie-intentie uitgesproken tussen de St. Jozef en Halverwege in Halfweg. Een van de redenen is de staat van de schoolgebouwen. Nu de gemeente plannen heeft voor een nieuw gebouw voor alle scholen, lijkt samengaan en zo het confessionele onderwijs bewaken, hiervoor een uitgelezen moment.

Hoewel de scholen dicht bij elkaar staan, kenden de teams elkaar niet. Wendy Veldhuizen: “Het is de bedoeling dat we straks een nieuwe school gaan bouwen met een duidelijk onderwijsconcept. Als je volledige inzet en betrokkenheid wilt, dan moet je beide teams de rust en ruimte bieden om samen na te denken over de invulling. Monique Froeling en ik hebben daarom een leuk en actief programma in elkaar gezet voor een tweedaagse bijeenkomst. Om kennis te maken én om te onderzoeken: wat is mogelijk?”

In discussie over onderwijsinnovatie

Karolina Weijers, leerkracht van groep 4 op de St. Jozef, kijkt met plezier terug op de tweedaagse. “De intentie tot een fusie kwam natuurlijk niet uit de lucht vallen. En hoewel zo’n grote verandering spannend is, zie ik het vooral als kans om met z’n allen iets moois te bouwen. Doordat we tijdens de tweedaagse bijeenkomst steeds in kleine gemengde groepjes opdrachten deden, leerden we elkaar beter kennen.”

De eerste dag begon met het benoemen van de behoeften van de doelgroep. Wendy: “De IB’ers hebben hierover presentaties gegeven naar aanleiding van recente toetsresultaten. Vervolgens werden hieraan de waarden van leerkrachten gekoppeld. Na een flinke boswandeling zijn we in kleine groepjes in discussie gegaan over onderwijsinnovaties. In de avond kwam Franka Jonker een lezing geven over de 21st century skills, wat zeer goed werd ontvangen.”

Inspireren

“De tweede dag hebben we een rollenspel gedaan”, vertelt Karolina. “Daar kwamen veel nieuwe inzichten naar voren. Door een andere rol aan te nemen, werden mensen gedwongen de situatie als buurtbewoner, of als ouder te bekijken. Dat was erg leerzaam. Ook stond er een internetopdracht op het programma. We hebben filmpjes van innovatieve scholen gezocht om elkaar te inspireren.”

Toekomstgericht onderwijs

De directeuren zijn zeer tevreden over de tweedaagse. Wendy: “We hebben het maximale eruit gehaald en het enthousiasme werkt aanstekelijk. Als vervolgoopdracht hebben we iedereen gevraagd een boek te lezen, een bijeenkomst te bezoeken, of op een andere school te kijken en verder te onderzoeken waar we naartoe zouden moeten. Hoe meer concrete ideeën, hoe beter. Want zodra de kogel door de kerk is en de bouw gaat door, dan willen we het liefst natuurlijk ook meedenken over de indeling van het pand.”

Karolina wil in ieder geval naar een bijeenkomst over toekomstgericht onderwijs. “Ik wil me graag verdiepen in een onderwijsvorm waarbij kinderen meer zelf onderzoekend leren dan klassikaal. Een vorm die beter past bij hoe kinderen nu leren, zodat ze klaar zijn voor de toekomst.”

Rob Storm is leerkracht van groep 8 op de Aloysius in Overveen. Daarnaast is hij ICT-coördinator. Zijn werkweken zijn vol en afwisselend. Enthousiast vertelt hij over een willekeurige week uit zijn leven.

Dit was mijn (werk)week!

Maandag

Vandaag vroeg met de motor naar Loosdrecht gereden en een kijkje genomen bij de dagbesteding van mijn (steeds dementer wordende) moeder.

Dinsdag

Eerste werkdag van deze week. Toch weer een klein feestje! Hadden vanavond een ouderavond over de Kanker-training. Was erg goed.

Woensdag

Ja hoor, de jaarlijkse herhaling van de BHV-cursus staat op het programma. Samen met Liesbeth (collega Aloysius) en Thijs van de Jacoba. Wat een leuke/leerzame dag!

Donderdag

Vanmiddag weer een ICT-bijeenkomst op het bestuurskantoor gehad. Zeer inspirerend. Weer goed geregeld door onze Lisette.

Vrijdag

Vandaag samen met de kinderen van groep 8 pannenkoeken gebakken voor de bewoners van de Houutuinen (verzorgings-tehuis). Wat ben ik apetrots op mijn leerlingen!

Zaterdag

Vandaag bij vrienden in Lisserbroek geweest. Heerlijk bijgekletst en lekker gegeten. Top!

Zondag

Vandaag van 10.00 tot 13.30 uur hondencursus gehad met onze Guus (borderterriër). Jammer dat FC Utrecht gelijk heeft gespeeld. Gelukkig Abcoude-Noord ook.

Werken op verschillende scholen, hoe leuk is dat?

In een tijd dat de onderwijsbanen niet voor het oprapen liggen, is een plek in de invalpool mooi meegenomen. Je kunt ervaring opdoen bij verschillende scholen en overal laten zien wat jij in je mars hebt. Fleur van Nieuwmegen is vier jaar geleden afgestudeerd en kwam dit jaar in de invalpool van Jong Leren terecht.

Hoe ben je bij Jong Leren terecht gekomen?

"Ik heb twee jaar gewerkt bij stichting ASKO in Amsterdam op een OGO-school en één jaar bij stichting Meer Primair ingevallen. Dat betekende voor mij veel onduidelijkheid en dat vond ik op zijn tijd best lastig. Zeker als je nog niet zoveel ervaring hebt als leerkracht, is het veel zoeken en aftasten. Daarom besloot ik toch bij een andere stichting ervaring op te doen. Ik heb bij Opmaat in Nieuw-Vennep gesolliciteerd, dat is mijn stamschool."

Maar, nu zit je bij Opmaat?

"Ja, eerst heb ik in Aalsmeer bij De Wegwijzer een langere periode ingevallen in een vaste groep. Daarna heb ik bij Opmaat gesolliciteerd. Daar werk ik sinds december fulltime voor groep 6. Maar er waren ook weken dat ik op drie of vier verschillende scholen per week werkte. Dan is het net stage lopen. Overal gelden andere regels, andere manieren van lesgeven. Soms is dat wennen, vaak opnieuw ontdekken, maar ook leuk om steeds nieuwe dingen te leren, nieuwe collega's te leren kennen en in verschillende groepen te werken om te zien wat je het beste ligt. Een voorkeur heb ik niet. Ik heb twee jaar met veel plezier voor een kleutergroep gestaan, maar ook groep 6 vind ik heel interessant en uitdagend."

"Het is als stage lopen, je leert overal iets nieuws"

Zijn er dingen die je mist van de invalpool?

"Hoewel ik het heel fijn vind om mijn eigen klas op te bouwen, kinderen te zien groeien, een band met ze op te bouwen, moet je het ook allemaal zelf doen. En dat is best pittig. Maar het geeft een hoop rust dat je de tijd hebt om daaraan te werken en je niet volgende week alweer weg moet. Ik heb deze klas tot de zomervakantie."

En daarna?

"Dan is het weer afwachten waar een plek voor me vrijkomt. Ik maak me er niet al te druk over. Het zou het vijfde onzekere jaar worden, maar de afgelopen vier jaar heb ik ook niet met mijn armen over elkaar gezeten. Overal waar je komt, doe je kennis op en dat neem je mee. Hopelijk is er uiteindelijk ergens een vaste plek voor mij, want het is natuurlijk nog altijd mijn droom een eigen klas te hebben. Ik vind het leuk om te zien hoe kinderen zich verder ontwikkelen en welk pad ze na de basisschool gaan bewandelen."

Wij geven ruimte
Wij dagen uit
Wij leren samen

- NIEUWSGIERIG
- RESPECT
- VERTROUWEN
- INSPIREREN
- ONTMOETEN
- VAKMANSCHAP
- MEESTERSCHAP
- KENNIS
- DELEN
- VERNIEUWEN
- AMBITIE
- DOELEN
- KRACHT
- TALENT
- VEILIG
- LEF
- INNOVATIE
- CREATIEF
- ONDERNEMEN
- DOEN
- BEWEGING
- FOCUS
- NETWERK
- ONDERZOEK
- KEUZES
- VRIJHEID
- VERBINDEN
- OMGEVING
- ONTWIKKELEN
- CREËREN
- EXPERIMENT
- LEIDERSCHAP
- STUREN

Carla Went is directeur van de Mariaschool en de Nicolaasschool in Zandvoort. Bovendien is ze een van de initiatiefnemers van het woordweb van Jong Leren. In deze rubriek vertelt zij met welke vier woorden uit het web zij raakvlakken ziet. Ook reikt ze een woord aan dat ze nog mist en laat ze weten waarom dat woord volgens haar ontbreekt.

**NIEUW
WOORD:**

Sturen

“Ik zie mijzelf als stuurman aan het roer op een groot schip. Het is geen all inclusive reis, maar voor ons allemaal een groot avontuur. Ieder heeft zijn eigen taken en verantwoordelijkheden. Sommigen pakken die rol als vanzelf. Anderen hebben meer ruimte, richting en ruggensteun nodig. Het is mijn taak dit te signaleren en waar nodig bij te sturen. De stip op de horizon is voor iedereen duidelijk zichtbaar en door de kracht van het collectief bereiken we ons doel.”

Kracht

"Als schoolleider vind ik het belangrijk mensen in hun kracht te zetten. Door te vertrouwen op de professionaliteit van de leerkrachten laat ik ze los, waardoor ze zelf gaan groeien. De methode leerKRACHT sluit prima aan bij deze visie. Hierin zijn leerkrachten zelf eigenaar van hun ontwikkeling en de doelen waar we aan werken. In korte actieve bordsessies geeft het team gezamenlijk betekenis aan de ontwikkeling van de school. Ieders inbreng telt!"

Talent

"In de klas ga je als leerkracht op zoek naar het specifieke talent van ieder kind. Ik probeer dat als schoolleider ook te zien binnen mijn teams. Immers niet iedereen kan overal goed in zijn. Ik geloof heilig in het van en met elkaar leren en zou in de toekomst de verschillende talenten van de leerkrachten op een constructieve manier willen inzetten, zodat teamleden elkaar versterken en onze leerlingen nog beter en leuker onderwijs krijgen."

Lef

"Lef heeft in mijn ogen te maken met het durven experimenteren in plaats van vasthouden aan de oude, vertrouwde manier van werken. Lef hebben betekent fouten durven maken en daarvan leren. Lef betekent ook durven loslaten en vertrouwen op een goede afloop. Wie lef heeft, komt op voor zijn eigen mening en pakt zijn rol in een professionele discussie. Tot slot toon je lef door weloverwogen keuzes te maken in wat je doet en waarom."

Vrijheid

"Vrijheid is voor mij een basisbehoefte, zowel privé als in mijn werk. Ik heb ruimte nodig om mezelf te mogen zijn en mijn eigen keuzes te maken. In het weekend met de boot tuffend over een bijna lege plas, genietend van de ruimte en het oneindige blauw. Tijdens vakanties met de rugzak op avontuur naar onbekende oorden. In mijn werk de professionele vrijheid om naar keuze binnen of juist eens buiten de lijntjes te kunnen kleuren."

Cursus

Aan het eind van het schooljaar wordt steevast de vraag gesteld: welke nascholing ga jij doen? Ik vind dat altijd een lastige. Mijn POP staat nog steeds op mijn to-dolijstje. Toch heb ik wel ideeën over wat ik zou willen doen. Natuurlijk de verplichte BHV-cursus; altijd lachen, toch ook nuttig. Ik vraag me nu eigenlijk af wie er zorg draagt voor eenieder op het bestuurskantoor, ik heb 'ze' nog nooit mee zien oefenen...

Ik moet eerlijk bekennen dat een cursus voor mij eigenlijk maar één echt criteria kent, de lunch. Meer specifiek dé kroket die geserveerd wordt bij dit vaak fijn aangeklede onderdeel van de nascholing. Het liefst blijf ik een echte rundvleeskrokot met van dat fijne draadjesvlees erin, zo'n papperig ragoutje dat aan je gehemelte blijft plakken. Zeg maar waar je de maizena nog in proeft.

Laatst was het weer zo ver. Met de trein toog ik naar Utrecht voor wederom een fijne tweedaagse (!) cursus. In de beschrijving werden we al lekker gemaakt met een 'goed verzorgde, uitgebreide lunch'. Dit moet er een met mijn favo krokot zijn.

We werden onthaald met een vers bakje automatenkoffie en een kleffe, maar toch fijne gevulde koek. De tijd kroop voorbij, gelukkig werd het uiteindelijk 12.30 uur. Met gezwinde pas, spoedde ik mij naar het buffet... Maar, wat schetste mijn verbazing? Geen krokot!!! Wel verbluffend mooi opgemaakte salades, zelfs gebakken aardappeltjes met rozemarijn, maar GEEN KROKET!!! Diep bedroefd schepte ik wat salades op en pakte ik een meergranenbol.

Gelukkig was er een evaluatie waar ik met trillende pen invulde: de volgende keer graag een krokot bij de lunch...

SAMEN BOUWEN AAN GOED ONDERWIJS

ICT, wat speelt er zoal binnen Jong Leren?

Hoe mediawijs zijn onze leerlingen? Of hoe wijs zouden ze moeten zijn? En hoe behendig zijn we zelf als het gaat om het werken met ICT in de klas?

Op het gebied van ICT gaan de ontwikkelingen zó snel, dat bijhouden best lastig is. Daarom doen we een beroep op ICT-coördinatoren en staat kennis delen en ervaringen uitwisselen hoog op de prioriteitenlijst van Jong Leren.

Lisette Neijzen “Wij willen medewerkers faciliteren bij de inzet van ICT in de klas”

Lisette Neijzen vertelt over mediawijsheid, het bewustwordingsspel dat met de directeuren en ICT-coördinatoren gespeeld is en de overgang naar de Google-omgeving.

Mediawijsheid

“Mediawijsheid is binnen het onderwijs een actueel onderwerp. De maatschappij is al ontdekkend de digitale snelweg opgegaan, zonder dat we daar onderwijs in boden. Ik vind dat kinderen in deze tijd recht hebben op mediawijsheid. ‘Het recht op mediawijsheid’ (mediawijsheid.nl) is een interessant thema waar je als docent, ouder of mediacoach aandacht aan moet besteden. Dit hoeft uiteraard niet een apart vak te zijn. Het kan ook geïntegreerd in andere vakken worden aangeboden. Het is daarom belangrijk dat ook de medewerkers mediawijs zijn en hierin zullen we faciliteren. We bouwen aan een ICT-netwerk en gaan met elkaar bekijken hoe we vorm kunnen geven aan het mediawijs maken van onze kinderen, zodat zij ook hierin voldoende kennis hebben als zij na acht jaar de basisschool verlaten. Dit leggen we vast in een leerlijn. Hier komt meer bij kijken dan dat je in eerste instantie zult denken, want ook bijvoorbeeld pesten via internet, het gebruik van WhatsApp en minder bewegen door het gebruik van media, hangen hiermee samen. De wereld verandert en we willen onze kinderen klaarstomen voor een toekomst waarin ICT een aanzienlijke rol speelt en mediawijs zijn een belangrijke competentie is.”

Slim met media: plan op weg naar mediawijze kinderen

“Tijdens een congres vorig jaar in Ede maakte ik kennis met het bedrijf Slimmetmedia en hun visiespel over mediawijsheid. Omdat we midden in het fusietraject zaten, leek mij dit een mooi moment om met alle directeuren en ICT-coördinatoren na te denken over mediawijsheid binnen ons onderwijs. Na een 0-meting bleek de kennis en ervaring op dit gebied binnen de scholen heel wisselend te zijn. Het visiespel was leerzaam, leuk en we hebben veel kennis uitgewisseld. De resultaten en inzichten gaan we de komende jaren verder vormgeven.”

Meer weten
over mediawijsheid
bij Jong Leren?

De plannen staan
beschreven in de SBA.

Naar de Google-omgeving

“Op de voormalige de la Salle scholen bleek SharePoint (onderdeel van Office 365) technisch niet goed te werken. De fusie was de directe aanleiding om te onderzoeken welk systeem voor de hele organisatie goed zou zijn. De scholen van De Basis werkten naar tevredenheid met Google for Education. Uit theorie- en praktijkonderzoek van een werkgroep bleek Google de beste optie. Google for Education is laagdrempelig, overzichtelijk, gebruiksvriendelijk en reclamevrij. Veel mensen werken thuis met Google en de zoekfunctie is natuurlijk ongeëvenaard. De systeembeheerder Cloudwise heeft een uitstekende en behulpzame helpdesk.

De scholen van De Basis werkten al met Chromebooks. Deze lijn gaan we doortrekken voor de stichting Jong Leren. Het streven is 15 Chromebooks per twee groepen (vanaf groep 3), zodat je in ieder geval de beschikking hebt over voldoende devices.

Inmiddels zijn we ook bezig met Google Sites (een intranet voor Jong Leren), waar we per onderwerp kennis kunnen verzamelen en delen. Een mediawijsheid-site wordt uiteraard toegevoegd."

Kansen...

"Het zal zeker wennen worden aan de nieuwe omgeving, maar ik hoop dat iedereen ook de kansen ziet. Ik denk dat voor alle scholen dit het moment is om tijd en energie te steken in het opzetten van een logische documentenstructuur. De werkgroep heeft een opzet bedacht, die tijdens de migratie uitgerold wordt. Uiteraard kan iedere school deze structuur aanvullen. Eind september zullen alle scholen van Jong Leren werken in de Google for Education omgeving en kunnen we met elkaar kennis delen en ervaringen uitwisselen met behulp van ICT."

Mis je iets, of heb je meer kennis nodig?

Klop dan vooral direct bij je ICT-coördinator of bij een ervaringschool aan. Het is fijn om te merken dat iedereen meer dan bereid is om elkaar op weg te helpen.

"ICT is geen doel, maar een mooi middel"

Erik heeft een achtergrond in de ICT-sector en is pas later in zijn carrière aan de slag gegaan als groepsleerkracht. Twee dagen in de week vind je hem voor de klas bij Gaandeweg. Daarnaast is hij nog een dag in de week ICT-coördinator bij Opmaat in Nieuw-Vennep.

Dat laatste houdt in dat hij de meeste technische problemen oplost en collega's enthousiast maakt voor en helpt bij het gebruik van ICT in de klas.

Ongeveer drie jaar geleden lazen Erik en Opmaat-directeur René Koole een artikel over Chromebooks, waarna ze concludeerden: dát moet interessant zijn voor het onderwijs. Relatief lage aanschafkosten, weinig onderhoud en volledig in de Google-cloud werken. "René is daarin echt een voortrekker geweest en stap voor stap hebben we dit concept ingevoerd. Al snel kregen we ook de andere scholen enthousiast. Binnen nu en een korte tijd werken alle Jong Leren-scholen met Chromebooks."

De samenwerking tussen ICT-coördinatoren komt volgens Erik steeds meer op gang.

"Elke maand is er overleg met de voormalige Basis-collega's. Vanaf volgend schooljaar voegen de andere ICT-coördinatoren zich daar ook bij.

Ik vind het leuk mensen te enthousiasmeren en in te laten zien dat ICT geen doel is, maar vooral een heel mooi middel, dat we allemaal kunnen inzetten.

Op Opmaat en de Gaandeweg is er veel ruimte om te experimenteren met ICT. Veel collega's zijn hier ook enthousiast over."

In het onderwijs met ICT werken vindt Erik ontzettend leuk om te doen. "Kahoot! is een mooi voorbeeld van een laagdrempelige ICT-tool. Je kunt er heel makkelijk interactieve quizzes mee maken. Heel motiverend voor kinderen, én voor de leerkracht. Daarnaast word ik heel blij van adaptieve software die nu steeds meer op de markt komt, zoals Taalzee en Reken tuin. Natuurlijk zoeken we altijd goed uit waar de software vandaan komt en of het geschikt is. Dat gaat straks nog beter als de pool van ICT-coördinatoren groter is en we van elkaar kunnen leren. Een mooie ontwikkeling, waar we allemaal van gaan profiteren."

Hoe gaan leerkrachten om met de Google-omgeving en Chromebooks?

Sissi van der Post, leerkracht groep 3 op De Reiger in Lisserbroek: "Het gebruik van Chromebooks heeft mijn manier van lesgeven nog niet veranderd.

Daarvoor werken we er nog te kort mee. Bovendien hebben we op school nu zestien Chromebooks. Dat is enorm luxe, maar betekent wel dat ik ze wekelijks maar drie keer een uur in mijn klas heb. Ik gebruik de Chromebooks tijdens de verwerkingstijd van lezen. Samen met een computermaatje bepalen de kinderen wie er als eerste op de computer mag. Diegene gaat de oefensoftware maken die hoort bij lezen of rekenen. Of ze mogen op Squala en Gynzy. De ander maakt het werk in het schrift. Zodra de tijd om is, wordt er gewisseld. Hier hoef ik niks voor te doen, de kinderen regelen alles zelf.

Ik denk dat er veel tijdswinst valt te behalen als kinderen niet meer alles in hun schrift opschrijven. Ze vinden het leuk om met de computer te werken en het scheelt veel tijd bij het nakijken. Maar ik ben geen voorstander van volledig digitaal lesgeven. Schrijven is nuttig, onder andere voor de fijne motoriek.

Ik merk dat kinderen echt heel graag met de Chromebooks aan de slag willen. Als je het ze goed uitlegt en handvatten geeft, dan hebben ze het supersnel door. Ook al in groep 3! Zodra ik een kind vertel wat hij moet doen, dan helpt hij vervolgens zijn klasgenootjes op weg. Dat is mooi om te zien."

Lisette Rösken, leerkracht groep 7 op De Brug in Aalsmeer: "Ik ben razend enthousiast over het gebruik van Chromebooks. Op mijn vorige school is ons verplicht 'in the cloud' te werken. Alle Word-documenten werden van de computer afgehaald. Hierdoor ben ik er nu zo aan gewend, dat het voor mij vanzelfsprekend is. Het heeft mijn manier van werken echt veranderd.

Mijn kinderen maken zelf presentaties 'in the cloud'. Dat is soms lastig, omdat ze thuis PowerPoint gewend zijn en het bij Google net even anders werkt. Maar dat is vaak een kwestie van veel doen. Hoe meer ze ermee werken, hoe beter het gaat.

Ik heb dagelijks 12 Chromebooks in de groep. Ze zijn bij mij in de klas eigenlijk altijd wel in gebruik. Als ik instructie geef en een leerling hoeft daar niet aan mee te doen, dan start die leerling alvast met de Chromebook-opdracht. Naast de lessen die aansluiten bij de methode, gebruik ik, bijvoorbeeld voor zinsontleding, ook bepaalde websites voor opdrachten.

Ik denk dat in de klas een combinatie van digitaal en analoog het prettigst werkt. Kinderen moeten ook leren kaartlezen en iets kunnen opzoeken in een encyclopedie. Je moet voorkomen dat ze die vaardigheden straks helemaal niet meer beheersen. Maar ik vind wel dat de huidige tijd vraagt om digitale vaardigheden. Dat is hoe kinderen leren tegenwoordig. Daar moet het onderwijs op insprijnen."

1

2

3

4

Snapshots

5

6

7

8

9

10

11

1 Nicolaasschool, Zandvoort - De leerlingenraad overhandigt ingezamelde toiletartikelen aan een woonbegeleider in de asielopvang. 2 St. Franciscus, Haarlemmerliede - Workshops timmeren, bloempot schilderen, zitvolleybal en drama. 3 Stafbureau - Lisette Neijzen en ICT-coördinatoren naar IPON, een vakbeurs voor onderwijsinnovatie en ICT. 4 Stafbureau - John van Veen en enkele schoolleiders groeten u vanaf het AVS-congres. 5 St. Theresia, Bloemendaal - De kinderen trekken een lootje en zorgen voor een versierde doos met een feestelijk paasontbijt voor een klasgenootje. 6 De Hoeksteen, Aalsmeer - Excursie naar het Stedelijk museum. 7 Mariaschool, Zandvoort - Ateliers. 8 De Meerbrug, Zwanenburg - Groep 6 spant zich in voor de vastenactie met het inzamelen van flessen. 9 De Reiger, Nieuw-Vennep - Tijdens een spreekbeurt in groep 7 een echte roofvogel in de klas. Hoe cool?! 10 Antonius (Ridderspoor), Nieuw-Vennep - Onze onvolprezen klaarovers uit groep 8 staan klaar bij weer en wind! 11 't Venne, Nieuw-Vennep - Groep 1/2 van juf Marielle naar bakkerij van Leeuwen in Burgerveen voor het thema Letterwinkeltje om hun eigen letter van brooddeeg te maken.

Onderwijs op maat: een succesverhaal

Winst voor alle betrokkenen

Het valt niet mee ieder kind de aandacht te geven die het nodig heeft. Lukt dat wel, dan levert dat een energieboost op voor alle betrokkenen. Zo heeft het team van de Antoniuschool in Nieuw-Vennep onlangs ervaren. “De 8-jarige Leroy heeft een enorme ontwikkeling doorgemaakt. We zijn een kleine school en iedereen kent deze leerling. Iedereen geloofde in hem en daarom hebben we keihard gewerkt, met hulp van buitenaf. Dat heeft verrassend goed uitgekapt”, vertelt directeur Patricia Dresens trots.

Leroy heeft zijn plek gevonden in groep 4 bij Caroline Kerdijk. Op het vak rekenen scoort hij hoog en heeft hij extra uitdaging nodig. Voor lezen en spelling krijgt hij verlengde instructie van Caroline en hulp van klassenassistent Nanda Nietveld en IB'er Mariëlle Aarts. Zij doen met hem Connect- en Ralfilezen. Ambulant dienstverlener Ellen Boers van de Auris Professor Van Gilseschool komt iedere 14 dagen langs voor observatie en advies.

Fonologische stoornis

Cynthia Turk, moeder van Leroy, vertelt dat haar zoontje tot zijn derde jaar nauwelijks sprak. Er was sprake van een fonologische stoornis. “Hij was onverstaaanbaar omdat hij bepaalde klanken wegliefte of verving.” Vanwege oorontstekingen heeft Leroy maar liefst zes keer buisjes gehad. Heel frustrerend was deze periode. Voor Leroy omdat hij niet duidelijk kon maken wat hij bedoelde; voor zijn ouders omdat het niet lukte hem te begrijpen. Toch heeft zijn moeder hem altijd gestimuleerd contact te maken met zijn omgeving. “Ik liet hem veel buitenspelen met vriendjes. Ook hoopte ik dat het bezoeken van het kinderdagverblijf en de peuterspeelzaal een stimulans zouden zijn tot spreken.”

Vroegtijdig gesignaleerd

Doordat het probleem vroegtijdig gesignaleerd werd, kwam Leroy op 3-jarige leeftijd op De Ster in Hoofddorp terecht: de voorschoolse opvang voor kinderen met spraak- en taalstoornissen. Daar werd gestart met logopedie. Omdat zijn IQ hoog was, ging hij daarna met een rugzakje naar de Antoniuschool. Het eerste jaar werd ingezet op welbevinden en plezier in communicatie. Maar ondanks intensieve logopedie bleef Leroy moeilijk verstaanbaar. Omdat kinderen met fonologische problemen een groot risico lopen op lees- en spellingproblemen werd al in groep 2 gestart met de methode Spreekbeeld: het aanleren van klanken en letters met ondersteunende gebaren. In groep 3 bij Ingrid Nibbering pikte Leroy het lezen goed op, ging hij verstaanbaar spreken en kreeg hij plezier in vertellen. “Hij maakt deel uit van de groep en is altijd vrolijk”, vertelt Caroline. Volgens zijn moeder praat Leroy nu de oren van je hoofd. Logopedie heeft hij afgerond en het behaalde diploma vol trots opgehangen in zijn slaapkamer.

Ondersteuning van Auris

Ellen Boers heeft Leroy vier jaar lang begeleid vanuit Cluster 2. “Leroy heeft nu een mediumarrangement. Twee keer per jaar evalueren we deze ondersteuning en stellen we in overleg bij. Het is de bedoeling dat wij onze expertise overdragen en onszelf overbodig maken”, vertelt Ellen. Ze benadrukt dat Auris een consultatie- en adviestraject kent waar iedere onderwijsgevende met vragen over spraak-, taal- en gehoorproblemen terecht kan. Goed om te weten!

Scholen moeten actief

Bianca Bogaard, leerkracht groep 8 en ICT'er De Paradijsvogel, Vogelenzang

"De samenleving verandert en ICT speelt een steeds grotere rol. Actief zijn op social media hoort erbij. Het is noodzakelijk dat wij zien hoe belangrijk het

is als school actief te zijn met ICT en social media. Wij moeten hiermee aan de slag en durven experimenteren. Kinderen zijn handig, zij willen leren en leren snel. ICT hoort erbij en je kunt het inzetten als onderwijsondersteuning. Het maakt je lessen aantrekkelijker en vergroot de interactie, waardoor leerlingen 'ontdekken'. Daarnaast biedt social media scholen kansen om de relatie met ouders te versterken/verbeteren en nieuwe gezinnen/leerlingen te bereiken. Het is aan de school ICT en social media op een slimme, creatieve en positieve manier in te zetten. Verbieden heeft geen zin, het moet de klas in, de school in. Dit is een kans voor het onderwijs!"

Karin Sieders en Yola Hopmans, initiatiefnemers van Slim met media

"Niks moet natuurlijk, maar het biedt zoveel kansen. Om te weten hoe de online wereld van je leerlingen eruitziet, maar ook als communicatiemiddel naar ouders. Zo zijn er scholen

die Facebook inzetten voor het verhogen van de ouderbetrokkenheid. En wat te denken van de inzet van sociale media om je als school te profileren (techniekschool of mediawijze school)? Voordat je start, is het belangrijk te weten wat je doel is en voor wie je het doet. Wil je sociale media inzetten om ouders te betrekken dan werkt dat alleen als die ouders zelf ook actief zijn op die sociale media. Inventariseer en doe het samen! Verdiep je in portretrecht en stel richtlijnen op over welke foto's wel en niet geplaatst mogen worden. Kortom, bezint eer ge begint, maar in dit digitale tijdperk is het naar onze mening een gemiste kans als je het niet doet."

zijn op social media

**Yvonne Naaijen,
leerkracht groep 7,
ICT-coördinator
en mediacoach i.o. De
Tweemaster, Vijfhuizen**

"Ik zie sociale media als kans om je school te profileren als moderne en mediawijze school. Bovendien is het handig om meerdere kanalen in te zetten om ouders te bereiken. Door als school online aanwezig te

zijn, krijg je inzicht in hoe men over je school praat en kun je laten zien hoe het er op school aan toegaat. Dat levert ook verbroedering op. Door de accounts zelf te beheren, kun je er ook invloed op uitoefenen en voorkom je dat ouders of kinderen zelf een account namens de school aanmaken. Ik vind het dan ook een fijne ontwikkeling dat mediacoaches straks op de scholen kunnen inspireren en begeleiden op het gebied van media-educatie. Wil je ook media-aanspreekpunt worden, dan is het boek 'Sociale media slim inzetten op school' van Guus Beenhakker een aanrader."

**Jorn van den Eijkhof,
leerkracht groep 7 en
ICT-coördinator Jacoba-
school, Heemstede**

"Ouders vinden het steeds belangrijker om snel op de hoogte te zijn van alles wat met de klas, de kinderen en hun ontwikkeling te maken heeft.

De grens ligt wat onze school betreft bij vrienden worden met kinderen of ouders van school op social media. Daar ga je wat ons betreft de scheidslijn over tussen werk en privé.

Op Twitter zijn we niet actief en Facebook wordt momenteel door de Oudervereniging gebruikt voor de fundraising voor renovatie van ons schoolplein. Onze communicatie loopt nu nog via een digitale nieuwsbrief, maar we onderzoeken of dat in de toekomst wellicht anders kan. Daarnaast probeer ik in de klas en met projecten op school zoveel mogelijk gebruik te maken van moderne media. We zijn recent gemigreerd naar de Google-omgeving en hebben daar hoge verwachtingen van."

**Rene Koole, directeur
Opmaat, Nieuw-Vennep**

"Op sommige scholen bestaat nog angst voor sociale media. Logischerwijs weten nog niet alle docenten en schoolleiders hoe ze met dit onderwerp moeten omgaan. Bovendien ontstaan regelmatig communicatiestoringen door het ventileren van meningen. Maar heb je weleens gedacht aan de mogelijkheden die

sociale media bieden voor de pr van je school? Als je weet dat zoveel mensen een account hebben bij Facebook, Twitter, Snapchat en Google+, dan kun je natuurlijk profiteren van zoveel gratis pr!

Scholen kunnen bij het bedrijfsleven afkijken. Zij lopen al een aantal jaar voor op het onderwijs als het gaat om gebruik van sociale media. Er zijn inmiddels voldoende best practices ontwikkeld. Klanten, en dus ook onze ouders, hebben een stem gekregen en durven die ook te gebruiken. Volgens mij is het belangrijk dat we sociale media actief omarmen en beleid ontwikkelen. We zullen dan zien dat ze ook een positieve uitwerking kunnen hebben."

5 rollen van de leerkracht: feedback en complimenten zijn belangrijk

WIE

Yvonne Korver

WAT

Coach voor leerkrachten
- De 5 rollen van de
leerkracht

WAAROM

We all need people
who will give us feed-
back. That's how we
improve

(Bill Gates – TED)

Het kijken naar je eigen handelen als leerkracht wordt in veel gevallen belemmerd door patronen. De lessen en de didactische en pedagogische handelingen die je al jaren doet, voelen vertrouwd en goed aan. Dit betekent helaas niet dat een ervaren leerkracht door deze patronen automatisch lesdoelen bereikt. De intentie goed te doen is nog geen goede les. Hoe kom je uit ingesloten patronen? Waar laat je als leerkracht eventueel steken vallen? Allereerst moet je openstaan voor feed-

back. Je eigen functieneren onder de loep nemen kan uitstekend met het model van Martie Slooter (CPS te Amersfoort): de 5 rollen van de leerkracht. Door het gedrag van de leerkracht op te delen in rollen, breng je kwaliteiten en de eventuele hiaten in kaart.

Allereerst heb je de rol van **gastheer**. Deze rol laat zich zien in de toegankelijkheid van de leerkracht voor leerlingen en ouders.

De rol van de **presentator** zie je kort gezegd terug in voorbereidingen en het

uiteenzetten van lesdoelen.

De rol van de **didacticus** is het organiseren van verschillende uitnodigende werkvormen.

De rol van de **pedagoog** is het bieden van een veilige leeromgeving.

De rol van de **afsluiter** bekijkt het eigen handelen van de dag en checkt de resultaten van de leerlingen.

Ik heb aan de teams van CBS Immanuel (Rijsenhout) en basisschool De Ark (Nieuw-Vennep) de theorie van de 5 rollen van de leerkracht mogen presenteren.

Vervolgens ben ik met alle leerkrachten in gesprek gegaan.

Het allerleukste van de coachingsgesprekken was voor mij het aankaarten van de kwaliteiten van de leerkracht. Want, wanneer geven we elkaar nog complimenten? Veel te weinig, toch?

Wat een talent! door Annet Overvliet, onderwijsassistent op de

Ik ben ervan overtuigd dat ieder mens één of meerdere mooie talenten van de Here God gekregen heeft.

Je zult zelf ontdekken welke talenten dat zijn en hoe je ze kan inzetten. Hoe meer je ermee doet, hoe beter ze worden en vaak krijg je er ook nog talenten bij. Je talenten gebruiken geeft je energie.

Mijn talenten zijn toneelspelen en verhalen vertellen. Ook ben ik dol op sport en spel, rijmen en liedjes schrijven. In de jaren dat ik als leerkracht voor de klas stond, heb ik hier vaak gebruik van gemaakt. Toen ik als onderwijsassistent aan het werk ging, dacht ik dat ik iets minder met mijn talenten uit de voeten kon. Maar niets bleek minder waar. Toen onze groep 8-leerkracht afscheid

Een hobby, een passie, sporten, een vrijwilligersfunctie, dit doen jouw collega's na schooltijd:

René Jonker is naast zijn baan als leerkracht bij De Ark in Nieuw/Vennep ook fanatiek keeper van het eerste elftal bij VV Zwanenburg. René: "Ik werd keeper toen mij als 14-jarige speler werd gevraagd of ik een keer de keeper van mijn team kon vervangen. Ik keepte zo goed, dat ik dit ben blijven doen. Zelfs tot het niveau van Hoofdklasse bij DWS, het hoogst haalbare op amateurniveau en tot nu mijn grootste succes."

"Maar," zegt René, "ook al speel ik nu op een lager niveau, ik geniet nog steeds als ik op het cruciale moment de bal uit het doel kan houden. Dan ben je toch beslissend als keeper." Op de vraag of hij net als sommige beroemde keepers een vast ritueel heeft voor de wedstrijd, antwoordt hij: "Vroeger wel. Dan keek ik All Stars voor de wedstrijd, maar na een verloren wedstrijd ben ik daarmee gesopt."

Nu is het voor mij belangrijk dat ik met nummer 21 speel."

Sport is belangrijk

De link met het onderwijs heeft René gelegd door ook keeperstraining te gaan geven. Als leerkracht zet hij weer zijn ervaring als keeper in. "Resultaten behalen op het veld, maar ook in de klas. Als keeper kan ik niet scoren, maar wel coachen. Ik stuur de klas aan. Ook vind ik sport

belangrijk in het onderwijs. Hiermee kunnen we veel kinderen op een ander, hoger niveau brengen", vertelt René.

Als laatste wil René nog meegeven: "Naast mijn voetbaldoel leeg houden, is mijn andere doel plezier in het leven hebben en dingen doen die ik leuk vind."

René Jonker:

"Als leerkracht zet ik mijn ervaring als keeper in, en andersom"

Graankorrel, Kudelstaart

nam, raakten we ook de schrijver van het afscheidslied kwijt. Dit was mijn kans! Al vele jaren schrijf ik nu het afscheidslied voor schoolverlaters. In februari hielden we een talentenshow, waar ook leerkrachten aan meededen. Ik bedacht een toneelstukje en we hebben heel wat leuke acts opgevoerd. Ik was kakkerlak, echt een leuke rol! Het mooiste van talenten vind ik, dat

je elkaar kan aanvullen. Een mooi voorbeeld hiervan was het afscheidsfeest van onze gymleraar. Ik bedacht een leuk spel en schreef het afscheidslied. De directrice regelde een high tea, waarvoor iedereen iets lekkers maakte. "Zullen we alles op etagères leggen?", vroeg de juf van groep 5. Onze technische collega hielp met een scorebord. De kleuterjuf, heel handig met de computer, zorgde voor

plaatjes bij het lied. De juf van groep 8 maakte een prachtig filmpje en de juf van groep 4 een 'wordle'.

Iedereen gebruikte zijn talenten met als eindresultaat een prachtig feest. Als ik naar huis loop denk ik dan: wat zijn we toch een geweldig talentvol team!

Kanjertraining: 'Durf jezelf te zijn!'

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling werkt een aantal scholen binnen Jong Leren met de Kanjertraining. Ook op basisschool De Brug in Aalsmeer is voor deze methode gekozen. Christy van Dijken, leerkracht en Kanjercoördinator op De Brug, vertelt hier meer over.

"Het doel van de Kanjertraining is om de sfeer in de klas goed te houden of te verbeteren. Kinderen leren positief over zichzelf én de ander te denken

en elkaar aan te spreken op gewenst gedrag. Ze krijgen handvatten die ze kunnen gebruiken in sociale situaties."

Gekleurde petten

"Belangrijk is dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en welk effect dit kan hebben op de ander. De petten zijn hulpmiddelen om over gedrag te praten. Elke kleur pet staat voor een gedragstype. In de klas benadrukken we dat je geen kleur pet bént, maar dat je je gedraágt als een kleur. Hierdoor wordt duidelijk dat je kunt kiezen voor bepaald gedrag. De zwarte pet staat voor te krachtig gedrag, rood staat voor te jolig en geel is te angstig. De witte Kanjerpet staat voor betrouwbaarheid. De witte pet zegt: "Ik ben oké, jij bent oké!"

Combineren

"Het is mooi om te zien hoe leerlingen de combinatie weten te maken van de witte pet en hun 'eigen' kleur. Het dominante gedrag van de zwarte pet wordt in combinatie met wit ondernemend gedrag, het clowneske van de rode pet wordt humoristisch en in plaats van te verlegen, heet de gele pet in combinatie met wit bescheiden.

Met de Kanjertraining leren kinderen gedrag te herkennen en zichzelf te zijn. Via verhalen en oefeningen ontwikkelen kinderen zich tot echte Kanjers. Je mag best stoer of introvert zijn, maar met respect voor de ander. Kinderen hierin begeleiden is een mooi proces. Vooral omdat we zien dat het werkt!"

Pak jij de volgende 'open space'?

De laatste pagina van JL.nu staat open voor jou! Weet jij alles van omgaan met tieners, heb jij je verdiept in ICT in de klas, of wil jij je kennis delen over een ander onderwijsgerelateerd onderwerp?

Mail dan een korte motivatie naar redactie@JL.nu waarom jij de volgende open space zou moeten vullen.